

Referanser: KR 26/16

Arkivsak: 15/5739 - 12 (16/29806)

Saksdokumenter:

Regler for Kirkelig utdanningscenter nord

Sammendrag

Fra og med 1. januar 2017 vil Kirkelig utdanningscenter nord/Girkolaš Oahpahusguovddáš Davvin (KUN) ved virksomhetsoverdragelse overføres til det nye rettssubjektet Den norske kirke, som en følge av endringen i kirkeloven 27. mai 2016. Ved overføring til Den norske kirke må Kirkemøtet vedta nye regler for KUN, til erstatning for det regelverket som eksisterer i dag.

KUN ble opprettet i form av et prosjekt i 1998 og ble gjort til en permanent institusjon i 2003. Senteret er i dag underlagt Det praktisk-teologiske seminar (PTS), men har sitt eget styre. Den daglige driften ledes av rektor ved KUN og senteret har for øvrig tre faglige stillinger og en administrativ stilling. KUN tilbyr praktisk-kirkelig utdanning til tjeneste som prest, kateket, diakon og kantor. Senteret gir også etter- og videreutdanning for kirkefaglige ansatte, og har fokus på rekruttering til kirkelig utdanning. KUN har et særlig ansvar for den nordlige landsdelen og på samiske og kvenske forhold.

Senterets formelle forankring er i dag Forskrift for Det praktisk-teologiske seminar fra 1988, og de retningslinjene som PTS har gitt for senteret, og som er bekreftet av det daværende kirke departementet. Forslaget til nye regler for KUN tar utgangspunkt i denne forskriften. Et utkast til regler ble sendt på høring i juni 2016, og i høringssvarene ble det sådd tvil om det er mulig å videreføre virksomheten ved KUN i den form den har hatt til nå.

Det fremlagte forslaget er noe justert som en følge av dette. Reglene er fortsatt innrettet med tanke på at KUN videreføres som en selvstendig institusjon underlagt Den norske kirke fra 2017, men det er høyst usikkert om dette vil kunne være en permanent ordning.

Forslaget til vedtak legger opp til at en prosess for fremtidig avklaring av KUNs drift kan gå sin gang samtidig som virksomhetsoverdragelsen blir gjennomført på en ryddig og transparent måte.

Forslag til vedtak

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å gjøre følgende vedtak:

I.

Kirkemøtet vedtar følgende regler for Kirkelig utdanningscenter nord/Girkolaš Oahpahuosguovddáš Davvin:

§ 1. Senterets virksomhet

Kirkelig utdanningscenter nord/Girkolaš Oahpahuosguovddáš Davvin skal bidra til å gi praktisk kirkelig utdanning på universitets- og høyskolenivå med henblikk på tjeneste i Den norske kirke som prest, diakon, kateket eller kantor. Senteret skal drive forskning, etter- og videreutdanning, rekruttering og utviklingsarbeid innenfor sine fagområder.

Senterets studietilbud for grunnutdanningen foregår på grunnlag av avtaler med institusjoner som er akkreditert på universitets- og høyskolenivå.

Senteret har en særlig forpliktelse overfor den nordnorske landsdelen og samiske og kvenske perspektiv.

§ 2. Styre

Kirkerådet oppnevner senterets styre som har følgende sammensetning:

- a) en biskop med en annen biskop som varamedlem,
- b) et samisk medlem med varamedlem,
- c) to medlemmer med varamedlemmer valgt på fritt grunnlag, hvorav minst ett medlem fra et av de to nordligste bispedømmer,
- d) et medlem med varamedlem fra UiT Norges arktiske universitet,
- e) et medlem med varamedlem fra en utdanningsinstitusjon som tildeler cand.theol-grad
- f) et medlem med varamedlem fra Kirkelig utdanningscenter nord,
- g) et medlem med varamedlem fra studentene ved Kirkelig utdanningscenter nord.

Forslaget til biskop fremmes av Bispemøtet. Forslag til samisk medlem fremmes av Samisk kirkeråd. Forslag til medlem fra UiT Norges arktiske universitet fremmes fra UiT. Forslag til medlem fra en utdanningsinstitusjon som tildeler cand.theol-grad fremmes av Det teologiske fakultet, Det teologiske menighetsfakultet og VID vitenskapelig høyskole.

Kirkelig utdanningscenter nord velger et medlem med varamedlem fra kollegiet og en studentrepresentant med varamedlem med tale og stemmerett. Vararepresentanten for studentene har alltid møte- og talerett. Studentrepresentantene velges for ett år av gangen.

Styrets funksjonstid er fire år. Medlemmer under punkt d-f som i funksjonsperioden fratrer sin stilling ved gjeldende utdanningsinstitusjon trer automatisk ut av styret. På samme måte fratrer studenter som avslutter det studium de er oppnevnt med grunnlag i.

Det skal tilstrebes minst 40 % representasjon av begge kjønn.

Kirkerådet utpeker styrets leder og nestleder blant de oppnevnte medlemmer.

Ved stemmelikhet i styret er leders stemme avgjørende.

§ 3. Styrets oppgaver

Styret har et overordnet ansvar for den faglige og administrative virksomheten ved senteret.

Styret vedtar planer og reglement for de ulike deler av senterets virksomhet.

Styret tilsetter rektor og andre stillinger ved senteret. Senterets tilsatte omfattes av gjeldende bestemmelser om tilsatte i Den norske kirke. Styret fastsetter nærmere regler om fremgangsmåten ved tilsetning (tilsetningsreglement).

I samsvar med de regler for økonomiforvaltning som Kirkemøtet og Kirkerådet vedtar, forvalter styret de midler som Kirkerådet stiller til dets disposisjon.

Styret utfører for øvrig de oppgaver det blir pålagt av Kirkerådet.

§ 4. Rektor

Den som tilsettes som rektor må være vigslet til tjeneste i Den norske kirke.

Rektor er daglig leder av senterets faglige og administrative virksomhet innenfor de retningslinjer og fullmakter som styret gir.

§ 5. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer og erstatter reglene gitt ved forskrift 26. juni 1998 nr. 607 om Det praktisk-teologiske seminar slik de gjaldt for Kirkelig utdanningscenter nord.

§ 6. Endring i reglene

Kirkerådet kan vedta mindre endringer i reglene.

II.

Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede alternativer for KUN dersom det viser seg vanskelig for senteret å videreføre sin virksomhet på grunnlag av de vedtatte reglene.

Saksorientering

Fra og med 1. januar 2017 legges det opp til at Kirkelig utdanningscenter nord¹/Girkolaš Oahpahusguovddáš Davvin (KUN) overføres til det nye rettssubjektet Den norske kirke. Beslutningen om dette er fattet av Kulturdepartementet etter at departementets forslag om denne løsningen fikk oppslutning i en egen høring om saken våren 2015. Ved overføringen til Den norske kirke må Kirkemøtet vedta nye regler for KUN, til erstatning for det regelverket som eksisterer i dag. Det foreliggende forslag til regler ble vedtatt sendt ut på høring av Kirkerådet 8. juni 2016.

1. Bakgrunn

Kirkelig utdanningscenter nord er lokalisert i Tromsø og tilbyr i dag ettårig praktisk-kirkelig utdanning til diakon, kateket, kantor og prest. Utdanningen legger vekt på tverrfaglighet, nordnorske forhold og praksisorientering i virksomheten. Mange av studentene går på samlingsbasert deltidsstudium over noe lengre tid.²

Senteret ble igangsatt som et fireårig prøveprosjekt fra 1998, finansiert over statsbudsjettet og underlagt Det praktisk-teologiske seminar (PTS). I 2003 ble KUN omgjort fra prosjekt til en permanent institusjon, fortsatt underlagt PTS. I et brev til departementet 1. april 2003 redegjorde PTS for hvordan man så for seg ansvarsfordeling og organisering. KUN skulle ifølge dette forslaget beholde eget styre, og styrene ved PTS og KUN skulle arbeide med selvstendig ansvar for hver sin enhet, innenfor følgende rammer:

- Styret ved PTS vedtar rammene for de to enhetenes budsjettering
- Styret ved PTS fremhever de punktene i tildelingsbrevet fra departementet som er særlig viktig for hver av de to enhetene
- Årsregnskap og årsrapport, som utarbeides med utgangspunkt i de krav som er stilt i tildelingsbrevet, behandles i PTS' styre som ledd i rapporteringen til departementet
- Styret ved PTS utvikler retningslinjer og studieplaner ved de to enhetene
- Styret ved PTS foretar tilsetting av rektor ved KUN etter innstilling fra KUNs styre. Styret ved KUN foretar tilsettinger i de øvrige stillingene ved KUN
- Samarbeid blant annet om virksomhetsfelt som undervisning, etterutdanning og utvikling av forskning tilrettelegges gjennom et årlig fellesmøte i styrene. Overordnet samordning av virksomhetene ivaretas gjennom kontakt mellom styrelederne
- Samvirket mellom PTS og KUN om administrative tjenester ved PTS avklares i en egen avtale.

Styresammensetningen ved både PTS og KUN ble dessuten foreslått endret, slik at begge institusjoner var representert i hverandres styrer med talerett. Denne modellen ble bekreftet av departementet.

¹ KUNs styre vedtok 25. november 2013 å kutte den tidligere i'en i navnet.

² Kilde: KUNs hjemmeside: https://uit.no/om/enhet/omoss?p_dimension_id=156422

I 2004 tok styret ved KUN initiativ til en større grad av selvstendighet for senteret. Etter en evaluering vedtok begge styrene å anbefale en selvstendigjøring fra 2007. Departementet fulgte opp dette med å meddele PTS beslutningen om å etablere KUN som en selvstendig institusjon. En slik selvstendigjøring ville imidlertid være avhengig av at studietilbudet for prester ble akkreditert,³ enten direkte av Norsk organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) eller indirekte ved samarbeid med et universitet eller en annen akkreditert institusjon.

Proessen rundt dette skulle vise seg å bli krevende av flere grunner. Styret valgte i første omgang ikke å gå videre med selvstendigjøringen. Dette hadde sammenheng med den generelle utviklingen i forholdet mellom stat og kirke, som gjorde at man fant det tjenlig å se tiden an. Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo (TF) gav i første omgang en midlertidig godkjenning for den samlede presteutdanningen, som ble gitt i samarbeid med Universitetet i Tromsø. Fra 1. juli 2014 gav TF en permanent godkjenning av mastergrad i religionsvitenskap, studieretning teologi ved UiT og praktisk-teologisk utdanning fra KUN som likeverdig med cand.theol.-graden. Studiepoeng for denne utdannelsen gis formelt av TF.

Det er etter dette fire institusjoner som i dag tilbyr praktisk-teologisk utdanning i Norge: Det teologiske menighetsfakultet (MF), VID vitenskapelige høyskole (tidligere Misjonshøgskolen MHS), Det praktisk-teologiske seminar (PTS) og Kirkelig utdanningssenter nord (KUN). Utfordringen for KUN er at av disse er det fra 2017 bare KUN som ikke institusjonelt er en del av en institusjon som tilbyr en helhetlig presteutdanning.

KUN er i dag fortsatt formelt og organisatorisk underlagt PTS. *Forskrift om Det praktisk-teologiske seminar* er dermed også det formelle grunnlaget for driften av KUN frem til virksomhetsoverdragelsen i 2017.

Senteret har i dag en rektorstilling (kombinert administrativ og faglig stilling), tre hele fagstillinger og en førstekonsulentstilling. To i staben har i dag førstestillingskompetanse. Fordi KUN ikke er underlagt universitets- og høyskoleloven har senteret i dag ingen formelle kompetansekrav for de fagansatte, men ved tilsetninger i de ulike fagstillingene tillegges NOKUTs krav til kompetanse stor vekt. KUNs rolle som tilsvarende en akademisk institusjon med forskningsbasert undervisning gjør det også ønskelig med et høyt faglig nivå. Samtidig vektlegges kirkelig yrkeserfaring, kunnskap om landsdelen og personlig egnethet. For rektor er det dessuten et krav om at vedkommende må være ordinert prest.

Den statlige bevilgningen til senteret skjer gjennom en samlet bevilgning for både PTS og KUN, hvorpå PTS fordeler midler til KUN.

Senterets hovedfokus er praktisk-kirkelig utdanning av studenter til kirkelig tjeneste. Målsettingen er i dag å kunne rekruttere 20 studenter i året⁴. De siste årene har man ligget nokså tett oppunder dette målet. Brorparten av dem som utdannes er prester, men KUN tilbyr også praktisk-kirkelig utdanning for diakoner, kantorer/organister,

³ Akkreditering av utdanning er en godkjenningsordning som reguleres av universitets- og høyskoleloven. Ordningen administreres av NOKUT som er nasjonalt tilsynsorgan for norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning.

⁴ KUN årsrapport 2015, s. 4

kateketer og trosopplærere.⁵ Det skjer gjennom samarbeidsavtaler med Kunstfaglig fakultet - Konservatoriet ved UiT, Universitetet i Nordland og VID/Diakonhjemmets Høgskole i Oslo, knyttet til henholdsvis kantor /organistutdanning, kateketutdanning og diakonutdanning. KUN kan heller ikke for disse fagene på selvstendig grunnlag utstede studiepoeng. Inntil nå har det dermed vært den studieinstitusjonen det er gjort avtale med som har gitt studiepoeng og formelt utstedt graden knyttet til de ulike grunnutdanningene.

Gjennom de ulike samarbeidsavtalene har KUN dermed bidratt til at det har vært tilbud om full preste-, kantor-, diakon- og kateketutdanning i Nord-Norge (med unntak av noen deler av diakonutdanningen på masternivå).

Senterets undervisning har som mål å være forskningsbasert, og det har i de senere år vært en relativt jevn produksjon av publisert forskning.⁶ Deler av forskning og undervisning har en samisk eller kvensk profil, med utgangspunkt i landsdelen.

Rekruttering er også et sentralt fokus for senteret. Det foregår arbeid i form av egne kurs/samlinger, nettside og deltakelse i ulike sammenhenger, både på nasjonalt plan og spisset mot nordnorske og samiske forhold.

Senteret driver dessuten etter- og videreutdanningsarbeid, stort sett i form av ulike kurstilbud. For KUN er det en målsetting å kunne tilby poenggivende kurs, sammen med samarbeidspartnerne.⁷

En del av KUNs selvpresentasjon som praktisk-kirkelig utdanningsinstitusjon er å vise at senteret står på to ben; et kirkelig og et akademisk. KUN har vært opptatt av at dette balanseres. Senterets tilknytning til virksomhet og programmer innen Den norske kirke kommer til uttrykk ved at institusjonen viser lojalitet til kirkelige planer og målsettinger, og at representanter fra Den norske kirke er representert i KUNs styrende organer. De fleste av KUNs ansatte lærere er ordinert eller vigslet.

Senteret kan vise til studenttall som fordelt på antall ansatte er forholdsvis høyt. Relatert til utvikling i universitets- og høyskolesektoren de siste årene er imidlertid institusjoner som KUN i økende grad en utsatt gruppe. Som nevnt har KUN ikke akkreditering som institusjon og har heller ikke akkrediterte studietilbud. Senteret er dermed per definisjon ikke en institusjon som tilbyr høyere utdanning, slik dette er definert i universitets- og høyskoleloven. KUN har derfor siden innføringen av kvalitetsreformen i 2004 vært helt avhengig av avtaler med akkrediterte høyskoler som kan garantere for det enkelte studium og tildele studentene studiepoeng. Premissene for denne type samarbeid har i de senere år blitt stadig strengere, noe som etter all sannsynlighet betyr at videre samarbeid med poenggivende institusjoner vil måtte foregå på et annet grunnlag enn hittil.

⁵ De siste fem årene er det, i følge KUNs egne opplysninger, på integrert praktikum avlagt følgende eksamener: Studieretning prest 21, kateketikk 7, kirkemusikk 5 og diakoni 1 (diakoni har bare krav om 30 stp. praktisk-kirkelig utdanning på masternivå). På avsluttende praktisk-kirkelig utdanning: Studieretning prest: 35, kateket: 2, kirkemusikk: 8 og diakoni: 5

⁶ KUN Årsrapport 2015, s. 9-10

⁷ KUN langtidspan 2016-2019

2. KUN etter forvaltningsreformen

Forvaltningsreformen og opprettelse av Den norske kirke som eget rettssubjekt får konsekvenser for PTS og dermed også for KUN. Kulturdepartementets høringsnotat *Staten og Den norske kirke – et tydelig skille* adresserte problemstillingen og bebudet en egen høring for denne saken. 20. april 2015 sendte departementet så ut høringsnotatet *Organisering av praktisk-teologisk utdanning – etter et tydelig skille mellom staten og Den norske kirke*.

Departementets høringsnotatet konkluderer med at når staten ikke lenger har arbeidsgiveransvar for prestene vil det heller ikke være behov for en egen praktisk-teologisk utdanning i statlig regi. PTS foreslås derfor overført til Universitetet i Oslo og innlemmet i Teologisk fakultet. Slik vil fakultetet fortsatt kunne utdanne prester til Den norske kirke.

For KUN er situasjonen noe annerledes. I høringsnotatet heter det:

Virksomheten ved KUN har en særskilt begrunnelse i den kirkelige konteksten i Nord-Norge. KUN skal bidra til rekruttering av kompetente medarbeidere til kirkelige stillinger i Nord-Norge. Det skal være et praktisk-kirkelig kompetansesenter i landsdelen som driver forsknings- og formidlingsvirksomhet med en særlig forpliktelse på samfunns- og kirkeliv i Nord-Norge, og de skal støtte opp om ivaretagelse og utvikling av samisk og kvensk kirkeliv.

Departementet mener disse særskilte forholdene bør tillegges stor vekt i vurderingen av KUNs framtidige tilknytning og organisering. Et viktig spørsmål blir derfor hvilken tilknytning som best setter KUN i stand til fortsatt å ivareta de særskilte behovene i landsdelens kirkeliv.

En fortsatt tilknytning til PTS synes utelukket dersom PTS innlemmes i Det teologiske fakultet. Da vil alternativet være å bli en del av Teologisk fakultet og dermed Universitetet i Oslo. Det er imidlertid ikke uten videre noen naturlig oppgave for UiO å organisere en slik virksomhet i Tromsø, og det kan stilles spørsmål om hvor framtids- og utviklingsrettet en slik løsning vil være.

Det andre, og mer nærliggende alternativet innenfor universitetssektoren er Universitetet i Tromsø, som KUN i dag har et samarbeid med.

KUN samarbeider imidlertid med en rekke institusjoner (...) Det vil være helt avgjørende for KUNs virksomhet at institusjonen er i stand til å videreføre denne typen samarbeid med en rekke utdanningsinstitusjoner.

Departementet har kommet til at KUNs særskilte oppdrag i den nordnorske landsdelen og institusjonens særskilte karakter, preget av nettverksbygging og samarbeid, tilsier at institusjonen ikke bør innlemmes i en statlig utdanningsinstitusjon, men heller videreføres på et forholdsvis selvstendig kirkelig grunnlag.

Det foreslås etter dette at virksomheten ved KUN overføres til det nye rettssubjektet for Den norske kirke. Den nærmere organisatoriske innplasseringen vil det da være opp til kirkelige organer å avgjøre. Departementet har ikke vurdert om det i framtida vil være behov for organisatoriske endringer. Det vil ligge til kirken å vurdere om det på lengre sikt kan være aktuelt å foreta organisatoriske sammenknytninger mellom

ulike kirkelige virksomheter og tiltak som KUN, VTP, Liturgisk senter, (sic!) og deler av det faglige utviklingsarbeidet som i dag er organisert som en del av Kirkerådets og bispedømmenes administrasjoner.

Forslaget om å overføre KUN til det nye rettssubjektet fikk tilslutning fra et flertall av høringssvarene, men det var også flere som gikk inn for andre løsninger, primært en tilslutning til en større akademisk institusjon, på lik linje med PTS. Blant dem som stilte seg nølende til departementets syn var Kirkerådet selv, som uttalte:

Kirkerådet støtter ikke uten videre departementets forslag om at virksomheten ved Kirkelig Utdanning Nord (KUN) overføres til det nye rettssubjektet for Den norske kirke. Kirkerådet viser primært til andre løsninger for å videreføre KUNs verdifulle funksjon, for eksempel ved en organisatorisk tilknytning til Universitetet i Tromsø eller til en av de andre akkrediterte utdanningsinstitusjonene.

I Prop. 55 L (2015-2016) foreslår likevel Kulturdepartementet at KUN overføres til rettssubjektet Den norske kirke:

Departementet har på bakgrunn av høringen kommet til at virksomheten ved Kirkelig utdanningscenter i nord bør overdras sammen med de øvrige kirkelige virksomhetene til det nye rettssubjektet for Den norske kirke. Departementet legger opp til at dette skal skje samtidig og som en del av den kirkelige forvaltningsreformen.

Lov om endringer i kirkeloven ble sanksjonert 27. mai 2016 og virksomhetsoverdragelsen av KUN til rettssubjektet Den norske kirke kan dermed gjennomføres som planlagt, 1. januar 2017. Det innebærer at KUNs forbindelse til PTS oppløses og at det formelle grunnlaget for senteret som tidligere lå i forskriften om PTS, ikke lenger er gjeldende. KUN trenger dermed et nytt regelverk for sin virksomhet, som må vedtas av Kirkemøtet som Den norske kirkes øverste representative organ. Kirkerådet gikk derfor i gang med å utarbeide nye regler for KUN med sikte på at de skal kunne vedtas på Kirkemøtet i januar 2017. Dermed kan nye regler tre i kraft så snart som mulig etter virksomhetsoverdragelsen.

3. Høring

3.1. Kirkerådets høringsforslag

Kirkerådet vedtok i sitt møte i juni 2016 å sende et utkast til nye regler ut på høring. De foreslåtte reglene i høringsnotatet la opp til at KUN skulle få om lag den samme stillingen overfor Kirkerådet som PTS til nå har hatt overfor departementet, med et styre som står ansvarlig for daglig drift og planarbeid. Styret ble foreslått å vedta budsjett på grunnlag av tildeling fra Kirkerådet. Kirkerådets lederrolle overfor senteret ble foreslått å komme til uttrykk gjennom den formelle oppnevningen av styret, oppnevning av leder og nestleder, samt merknadene i budsjettildelingene og årlige styringssamtaler med rektor og styreleder.

De reglene Kirkerådet foreslo i høringsnotatet er bygget over den nåværende forskriften for Det praktisk-teologiske seminar. Retningsgivende for en slik tilnærming har vært det overordnede prinsippet i forvaltningsreformen; at det ikke gjøres flere endringer enn de som er nødvendige i og med overføringen fra staten. I dette tilfellet har KUN tidligere ikke hatt et eget fastsatt regelverk, men har drevet virksomheten på

bakgrunn av retningslinjene som ble foreslått av PTS 1. april 2003, og som siden ble bekreftet av departementet. Her fremgår det at KUN skal ha eget styre, og at sammensettingen fra prosjektperioden videreføres med det tillegget at KUN og PTS skulle være representert i hverandres styrever med forslags- og talerett. KUN har likevel hatt en underordnet posisjon ved at det er styret i PTS, som formelt vedtar planer og budsjett, og som også foretar ansettelse av rektor ved senteret. De nye reglene la opp til at KUN blir en selvstendig institusjon på en annen måte enn før.

3.2. Høringsinstansenes svar

Forslaget til nytt regelverk ble 8. juni 2016 sendt til biskopene, bispedømmerådene, de teologiske fakultetene, Det praktisk-teologiske seminar og fagforeningene, med svarfrist 1. september.

Disse høringsinstansene har avgitt svar: Nord-Hålogaland biskop, Bjørgvin bispedømmeråd, Nord-Hålogaland bispedømmeråd, Oslo bispedømmeråd, Tunsberg bispedømmeråd, Menighetsfakultetet, Teologisk fakultet/Det praktisk-teologiske seminar (felles uttalelse), Kirkelig utdanningscenter nord ved styret, VID, Presteforeningen og Fagforbundet Teologene. Høringsnotatet inneholdt ingen konkrete spørsmål og i det følgende vil svarene grupperes etter de temaene som ble berørt

Tilknytningen til den nord-norske landsdelen og den samiske og kvenske konteksten

Nord-Hålogaland biskop og bispedømmeråd berører KUNs spesielle begrunnelse knyttet til den nord-norske konteksten:

NH biskop mener at Kirkelig utdanningscenter nord's egenart må ivaretas og utvikles videre. Dette fordi institusjonen har en «særskilt begrunnelse i den kirkelige konteksten i Nord-Norge», slik Kulturdepartementets høringsnotatet i forbindelse med forvaltningsreformen sier det. Denne sterke forankringen i landsdelens historie og tradisjon gir KUN en unik plattform. Nord-norsk kontekstualitet som fundament for institusjonens ideologiske og faglige forankring gjør KUN til en nyskapende faktor med troverdighet og autenticitet for praktisk teologi.

Tunsberg bispedømmeråd slutter seg til dette synet

Styre

Mange av innspillene fra høringsinstansene hadde tilknytning til styrets rolle og sammensetting.

VID er kritisk til den rolle styret blir tillagt:

Dersom KUN alternativt etableres som en egen faglig enhet under Kirkerådet, vil styret ikke kunne ha den myndighet utkast til § 4 foreslår, men i faglige spørsmål fullt og helt være underlagt styret for de institusjoner man er samarbeidspartner for.

TF/PTS, Hamar bispedømmeråd og KUN uttrykker at KUNs styre bør konstituere seg selv. TF/PTS skriver:

Etter vår vurdering bør styret konstituere seg selv med leder og nestleder med den føring at medlemmer oppnevnt i henhold til f) og g) ikke er valgbare.

Nord-Hålogaland biskop og bispedømmeråd og Tunsberg bispedømmeråd er opptatt av tilknytningen til Nord-Norge og uttrykker tilfredshet med styresammensetningen. Det gjelder også høringssvaret fra KUNs styre, som imidlertid mener at de to nordligste bispedømmene selv bør foreslå medlemmer til å ivareta folkekirkelige brukerinteresser. Det mener også Oslo bispedømmeråd, som skriver:

Her foreslår vi at det nedfelles at de to nordligste bispedømmene fremmer forslag om ett medlem hver. Oslo bispedømmeråd foreslår at ett styremedlem velges blant medlemmene i et av bispedømmerådene, og ett medlem foreslås på fritt grunnlag av det andre rådet. – og at dette går på omgang mellom bispedømmerådene fra periode til periode.

KUN ønsker nedfelt at det skal tilstrebes at ulike vigslede tjenestegrupper skal være representert i styret.

TF/PTS uttrykker videre at:

Det vil også være viktig for styresammensetningen at den institusjonen som KUN samarbeider med om presteutdannelsen skal være den utdanningsinstitusjonen som er angitt under bokstav e)

VID og TF/PTS stiller spørsmål ved bestemmelsen om at styret fastsetter studieplaner og eksamensreglement og rektors kompetanse til å treffe vedtak om opptak og sensur. TF/PTS skriver:

Ved inngåelse av samarbeidsavtaler med akkrediterte institusjoner vil det regelverk som gjelder for studier og eksamen ved denne institusjonen også bli gjeldende for de studietilbud som omfattes av samarbeidsavtalen. Dette gjelder også krav om politiattest og skikkethetsvurdering. Det er derfor ikke behov for at reglene har en mer detaljert omtale av studieplaner, eksamensreglement og studentopptak enn det som fremgår av forslaget.

I dette ligger det også at det bare er i de tilfeller der KUN eventuelt gir praktisk-teologisk utdanning til personer som ikke er knyttet til studier ved en høyskole at det vil være aktuelt med et eget eksamensreglement.

Rektor

Bjørgvin bispedømmeråd uttrykker at kvalifikasjonskravet for rektor bør være som i dag, nemlig en ordinert prest i Den norske kirke, med cand.theol.-utdanning. Hamar bispedømmeråd og KUN uttrykker derimot tilfredshet med og støtter endringen til å åpne for også andre vigslede tjenestegrupper.

KUNs status i relasjon til universitets- og høyskolestrukturen

KUNs akademiske status var noe som bare indirekte var et tema i høringsnotatet. Det utgjorde likevel en vesentlig del av høringssvarene.

Svarene fra Menighetsfakultetet (MF), VID vitenskapelige høyskole og Teologisk fakultet/Det praktisk-teologiske seminar (TF/PTS, felles uttalelse) påpeker grunnleggende utfordringer ved det forslaget som var fremlagt. Disse høringsinstansenes syn er at et hovedproblem for KUNs er senterets mulighet til å drive utdanning på universitets- og høyskolenivå. Dette blir uttrykt av VID på denne måten:

KUN er som kjent hverken akkreditert som institusjon eller har akkrediterte studietilbud, og vil følgelig måtte ha status som ekstern aktør og samarbeidspartner for en eller flere akkrediterte institusjoner.

MF er spørrende til høringsnotatets påstand om at KUN i det hele tatt kan gi full utdanning for de fire vigslende tjenestegruppene og hvordan det skal ses i sammenheng med Kirkemøtets utdanningskrav til disse gruppene. MF bemerker videre:

Allerede i den nåværende ordning, med KUN underlagt PTS, som i samarbeid med TF/UiO gir studiepoeng og tildeler graden, er det tvilsomt om kan sies å ligge innenfor regelverket. Det er de tre institusjonene som har rett til å tildele cand.theol.-graden, som kan gi (individuelle) ekvivaleringer, og tildele graden til enkeltpersoner. Gjennom en særskilt ordning har TF/UiO tildelt cand.theol.-graden til kandidatene fra UiT/KUN, under forutsetning av at bemanningen i teologi på UiT har vært tilstrekkelig, noe den i lange perioder ikke har vært. Avtalen med UiO/TF fra 2014 vil jo nå falle bort, og det er vanskelig å se hvordan en gjennomgang fra NOKUTs side vil komme heldig ut. Det er nemlig ikke tilstrekkelig å ha avtaler med akkrediterte (poenggivende) institusjoner.

VID påpeker på sin side at:

KUN vil derfor bare kunne ha et indirekte ansvar for studiene som man utfører i samarbeid med andre institusjoner. Med en slik ansvarsfordeling vil det dermed være misvisende å si at KUN tilbyr studier.

Både MF og VID vektlegger vanskelighetene ved at store deler av studieløpet ivaretas av institusjoner som ikke selv har rett til å tilby høyere utdanning. De henviser i sine høringsuttalelser begge til at NOKUTs signaler på dette feltet i den senere tid har ført til at en rekke studietilbud utført av samarbeidende institusjoner som er sammenlignbare med KUN er bedt om å avvikle studietilbud.

VID konkluderer derfor med en anbefaling om en annen løsning:

VIDs oppfatning er at KUN som tilbyder av studier ikke bør etableres som egen enhet med eget styre under Kirkerådet, men bør sikres en sterkere integrasjon med en annen akkreditert utdanningsinstitusjon, og da fortrinnsvis med den type kirkelig utdanningsportefølje som KUN til nå har tilbudt.

Også andre høringsinstanser har pekt på de vanskelighetene som denne situasjonen skaper. TF/PTS foreslår at det bør tas inn i § 1 at KUN må inngå avtaler med akkrediterte institusjoner for sine studietilbud.

Andre ønsker tvert om å styrke KUNs eget faglige nivå og selvstendighet. Oslo bispedømmeråd er oppmerksom på vanskelighetene, men oppfordrer til å finne løsninger:

Oslo bispedømmeråd er bekymret for prinsipielle og praktiske problemer ved å drive kirkelig utdanning i regi av en ikke akkreditert institusjon. Bispedømmerådet ber Kirkerådet arbeide for å finne frem til gode løsninger slik at Kirkelig utdanningscenter nord fortsatt kan tilby høyere utdanning.

Presteforeningen understreker det samme, og Nord-Hålogaland og Tunsberg bispedømmeråd, samt Nord-Hålogaland biskop uttrykker at det bør nedfelles i reglene at KUN skal være en undervisningsinstitusjon på universitets- og høyskolenivå som kan tildele studiepoeng:

Reglenes §1 redegjør for KUNs virksomhet og basis. Det bør imidlertid vurderes om det ikke også bør være nedfelt at KUN skal være en undervisningsinstitusjon på universitets- og høyskolenivå og at man dermed kan tildele studiepoeng.

3.3. Kirkerådets vurderinger

Høringsrunden gir et tydelig signal om at den modellen KUN som en del av PTS har drevet etter frem til nå, blir utfordrende å videreføre. Samtidig uttrykker en rekke av høringsinstansene et ønske om å videreføre KUN som en relativt selvstendig institusjon i nord. Kirkerådet er klar over de utfordringer KUN står overfor og som er blitt bekreftet i høringsrunden. Det er Kirkerådets oppfatning at disse utfordringene har vært kjent i lengre tid og at de ikke kan knyttes direkte til endringene som skjer på grunn av virksomhetsoverdragelsen fra Staten ved Kulturdepartementet til Den norske kirke. Kirkerådet anbefaler for Kirkemøtet at arbeidet med virksomhetsoverdragelse og vedtakelse av et nytt reglement som fastsettes av Kirkemøtet skrider frem som planlagt, og at arbeidet med KUNs fremtidige drift ivaretas parallelt, men utenfor den herværende sak. Kirkerådet vil likevel kommentere KUNs stilling noe mer nedenfor.

Kirkerådet har følgende vurderinger av innspill til det foreslåtte reglementet som er kommet frem i høringsrunden:

Styre

Kirkerådet har merket seg at flere høringsinstanser tar til orde for at styret skal få en større selvstendighet, ved at det konstituerer seg selv. Kirkerådet mener imidlertid at det i dagens situasjon vil være nødvendig at Kirkerådet selv har den strategiske styringsmuligheten som ligger i å utpeke styrets leder og nestleder. Ettersom KUN formelt ikke er å regne som en akademisk institusjon i universitets- og høyskolelovens forstand, vurderes derfor ikke behovet for et helt frittstående styre som avgjørende.

Kirkerådet har videre merket seg VIDs bemerkning om begrensningene i styrets myndighet. Det justerte forslaget til regler gir styret en mer begrenset rolle knyttet til eksamensreglement og studieplaner.

PTS har foreslått at den institusjon KUN har en samarbeidsavtale med om presteutdannelsen også bør være den som er representert i styret. Kirkerådet finner det vanskelig å fastsette dette i regels form så lenge de fremtidige avtaleforhold mellom institusjonene fremstår som såpass uklare som de nå gjør. Det opprinnelige forslaget fastholdes derfor.

KUN i relasjon til samisk og kvensk kirkeliv

KUN har hatt nedfelt i sitt formål en særlig forpliktelse overfor den nordnorske landsdelen og samiske og kvenske perspektiv. Dette foreslås videreført. Det var også en viktig del av departementets begrunnelse for at KUN ikke ble innlemmet i en statlig utdanningsinstitusjon, men overført på selvstendig grunnlag til Den norske kirke. Utviklingen på de ovennevnte områdene av KUNs virksomhet gir også et mulighetsrom for å utvikle senteret mer i retning av et fagsenter for samisk og kvensk kirkeliv. Det finnes allerede i dag kompetanse og forskningsprosjekter knyttet til dette ved senteret. En nærmere forbindelse og samlokalisering med Samisk kirkeråd er i denne sammenheng en mulighet å overveie.

KUNs status i relasjon til universitets- og høyskolestrukturen

KUN har hittil presentert seg som en institusjon innen høyere utdanning. Dette er en status det vil være utfordrende å videreføre, noe som særlig har sammenheng med de stadig skjerpede krav til kompetanse studietilsynsforordningen⁸ setter. Som bl.a. alle de tre fakultetene peker på i sine høringsuttalelser, har KUN aldri hatt egen akkreditering som høyskole og har heller ikke akkreditering for noen av sine studier. Senteret er derfor prinsipielt å betrakte som en samarbeidende institusjon som gir fagutdanning, men ikke er omfattet av universitets- og høyskoleloven. I forhold til loven vil det dermed være de poenggivende institusjoner som har det hele og fulle faglige ansvaret for utdanningen. Gjennom tilknytningen til PTS og indirekte til Teologisk fakultet, har det frem til i dag likevel vært mulig å få til akseptable avtaler som har medført at KUN har kunnet bidra til praktisk-teologisk utdanning som gir grunnlag for ordinasjon. Likedan har senterets undervisning gjennom avtaler med andre institusjoner bidratt til mastergrader i diakoni, kateketikk og kirkemusikk. Kirkerådet har imidlertid merket seg MFs uttalelse om at det allerede i dag er tvilsomt om presteutdannelsen kan sies å ligge innenfor regelverket.

Som både MF og VID har berørt, har signaler fra NOKUT i løpet av 2015 ført til at en rekke institusjoner som befinner seg i tilsvarende situasjon som KUN ikke har kunne fortsette på samme måte. Kirkerådet antar at også KUN vil ha betydelige utfordringer med å videreføre sine studietilbud knyttet til grunnutdanningene, i den form de har vært gitt til nå. Kirkerådet har derfor startet en prosess med å identifisere ulike alternativer til løsninger knyttet til disse problemstillingene. Utgangspunktet vil her være at videreføring av grunnutdanningen må skje i henhold til studietilsynsforordningens krav. Det innebærer at den akkrediterte poenggivende institusjonen også har fullt ansvar for studieopptak og eksamen.

Kirkerådet har også merket seg at Nord-Hålogaland biskop og Nord-Hålogaland bispedømmeråd, med tilslutning fra Tunsberg bispedømmeråd, ønsker å ta inn i reglene at KUN skal være en utdanningsinstitusjon på universitets- og høyskolenivå. Til det vil Kirkerådet bemerke at det er ikke opp til institusjonen selv uten videre å vedta dette. Akkreditering til høyere utdanning er noe som gis av NOKUT. Også dette er spørsmål som Kirkerådet akter å følge opp, blant annet i en direkte kontakt med NOKUT.

⁸ Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning, av 28.2.2013, med hjemmel i universitets og høyskoleloven.

4. Konklusjon

Utgangspunktet for saken er som før nevnt Kulturdepartementets beslutning om å overføre KUN til rettssubjektet Den norske kirke. Til tross for de mange usikkerhetene knyttet til senterets fremtid vil det derfor i første omgang være kirkens oppgave, ved Kirkemøtet, å sørge for at KUN får de nødvendige rettslige og institusjonelle rammer rundt driften av senteret. Dette er i tråd med den overordnede målsettingen for virksomhetsoverdragelsen. De reglene som nå foreslås vedtatt må sees i lys av denne målsettingen. Det er derfor foretatt så få endringer som mulig i forhold til gjeldende regelverk for KUN.

I neste omgang må det være en oppgave for Kirkerådet, i et nært samarbeid med KUN, å undersøke nærmere hvilke muligheter og begrensninger som ligger i KUN slik senteret er organisert i dag. KUN har høsten 2016 hatt stor tilstrømning av studenter. Disse vil være dekket av de samarbeidsavtalene KUN i dag har med poenggivende institusjoner. I løpet av 2017 vil det så etter alt å dømme måtte tas noen avgjørende veivalg. Forslaget til vedtak legger opp til at en prosess for fremtidig avklaring av KUNs drift kan gå sin gang samtidig som virksomhetsoverdragelsen blir gjennomført på en ryddig og transparent måte. Virksomhetsoverdragelse av KUN vil følge de samme prosessmålsetninger som gjelder for de øvrige statlige virksomhetene som skal overdras rettssubjektet Den norske kirke, blant annet målsetningen om «trygghet under omstilling».

Forslag til regler for Kirkelig utdanningscenter nord/ Girkolaš Oahpahuosguovddáš Davvin.

Endringene i forhold til høringsutkastet er markert i form av spor endringer.

§ 1. Senterets virksomhet

Kirkelig utdanningscenter nord/Girkolaš Oahpahuosguovddáš Davvin skal bidra til å gi praktisk kirkelig-utdanning på universitets- og høgskolenivå med henblikk på tjeneste i Den norske kirke som prest, diakon, kateket eller kantor. Senteret skal drive forskning, etter- og videreutdanning, rekruttering og utviklingsarbeid innenfor sine fagområder.

Senterets studietilbud for grunnutdanningen foregår på grunnlag av avtaler med institusjoner som er akkreditert på universitets- og høyskolenivå.

Senteret har en særlig forpliktelse overfor den nordnorske landsdelen og samiske og kvenske perspektiv.

§ 2. Styre

Kirkerådet oppnevner senterets styre som har følgende sammensetning:

- a) en biskop med en annen biskop som varamedlem,
- b) et samisk medlem med varamedlem,
- c) to medlemmer med varamedlemmer valgt på fritt grunnlag, hvorav minst ett medlem fra et av de to nordligste bispedømmer,
- d) et medlem med varamedlem fra UiT Norges arktiske universitet,
- e) et medlem med varamedlem fra en utdanningsinstitusjon som tildeler cand.theol-grad
- f) et medlem med varamedlem fra Kirkelig utdanningscenter nord,
- g) et medlem med varamedlem fra studentene ved Kirkelig utdanningscenter nord.

Forslaget til biskop fremmes av Bispemøtet. Forslag til samisk medlem fremmes av Samisk kirkeråd. Forslag til medlem fra UiT Norges arktiske universitet fremmes fra UiT. Forslag til medlem fra en utdanningsinstitusjon som tildeler cand.theol-grad fremmes av Det teologiske fakultet, Det teologiske menighetsfakultet og VID vitenskapelig høyskole.

Kirkelig utdanningssenter nord velger et medlem med varamedlem fra kollegiet og en studentrepresentant med varamedlem med tale og stemmerett. Vararepresentanten for studentene har alltid møte- og talerett. Studentrepresentantene velges for ett år av gangen.

Styrets funksjonstid er fire år. Medlemmer under punkt d-f som i funksjonsperioden fratrer sin stilling ved gjeldende utdanningsinstitusjon trer automatisk ut av styret. På samme måte fratrer studenter som avslutter det studium de er oppnevnt med grunnlag i.

Det skal tilstrebes minst 40 % representasjon av begge kjønn.

Kirkerådet utpeker styrets leder og nestleder blant de oppnevnte medlemmer.

Ved stemmelikhet i styret er leders stemme avgjørende.

§ 3. Styrets oppgaver

Styret har et overordnet ansvar for den faglige og administrative virksomheten.

Styret vedtar planer og reglement for de ulike deler av senterets virksomhet.

Styret tilsetter rektor og andre stillinger ved senteret. Senterets tilsatte omfattes av gjeldende bestemmelser om tilsatte i Den norske kirke. Styret fastsetter nærmere regler om framgangsmåten ved tilsetting (tilsettingsreglement).

I samsvar med de regler for økonomiforvaltning som Kirkemøtet og Kirkerådet vedtar, forvalter styret de midler som Kirkerådet stiller til dets disposisjon.

Styret utfører for øvrig de oppgaver det blir pålagt av Kirkerådet.

§ 4. Rektor

Den som tilsettes som rektor må være vigslet til tjeneste i Den norske kirke.

Rektor er daglig leder av senterets faglige og administrative virksomhet innenfor de retningslinjer og fullmakter som styret gir.

§ 5. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft fra den tid Kirkerådet bestemmer og erstatter reglene gitt ved forskrift 26. juni 1998 nr. 607 om Det praktisk-teologiske seminar slik de gjaldt for Kirkelig utdanningssenter nord.

§ 6. Endring i reglene

Kirkerådet kan vedta mindre endringer i reglene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

En del økonomiske og administrative tjenester, slik som utbetaling av lønn, føring av regnskap etc., er i dag ivaretatt av administrasjonen ved PTS. I forbindelse med virksomhetsoverdragelsen legger Kirkerådet opp til at disse oppgavene blir ivaretatt gjennom Kirkerådets sekretariat, på en slik måte at de ikke vil medføre behov for større endringer for KUNs nåværende bemanning. Organisatorisk legges det opp til at KUNs stab fungerer som en egen avdeling i Kirkerådet.

I og med virksomhetsoverdragelsen vil Kirkerådet i tillegg til ansvar for fem stillinger og senterets økonomi og avtaler, få merarbeid relatert til å utrede senterets fremtid. Siden fremtidsspørsmålene for KUN er så vidt komplekse er det grunn til å legge opp til at også den kommende saksbehandling vil legge beslag både på saksutredningskapasitet og på møter og møtetid for styrende organer. Å gi en konkret vurdering av hvilke ressurser som vil gå med er i dag vanskelig og Kirkerådet vil komme tilbake med dette når utredningene har kommet lengre.

Kommentarer til den enkelte paragraf

I det følgende kommenteres særlig de forslag til endringer som avviker fra nåværende forskrift for Det praktisk-teologiske seminar (kgl. res. 26. juni 1988). Noen steder vil det også drøftes mulige alternative løsninger og formuleringer i reglene.

§ 1. Seminarets virksomhet

§ 1 beskriver hva som er formålet med virksomheten. I motsetning til PTS, som bare gav praktisk teologisk utdanning til teologiske kandidater, tilbyr KUN også utdanning til andre faggrupper i kirken og i utkastet til nye regler er virksomhetsparagrafen utvidet i samsvar med det. Hovedmålsettingen er, som for PTS, å gi kunnskaper og ferdigheter, samt den personlige egnethet som kreves for vigslet tjeneste i Den norske kirke.

En annen forskjell er at det tidligere har stått at PTS (og KUN) har gitt praktisk-teologisk utdanning. I forslaget heter det at senteret skal *bidra* til dette, for å tydeliggjøre at KUN ikke selv gir høyere utdanning. Dette er også eksplisitt presisert ved setningen om at grunnutdanningen ved KUN skjer på grunnlag av avtaler med akkrediterte institusjoner.

Delvis i forlengelsen og delvis som en videreføring av formålet, skal senteret også drive etter- og videreutdanning, forskning, formidling og rekruttering. Denne delen av formålet står i prinsippet på egne ben i forhold til å bidra til grunnutdanningene, og vil dermed kunne videreføres av institusjonen uavhengig av om avtaler om grunnutdanninge blir avsluttet.

En viktig begrunnelse for senteret er dessuten at det skal bidra til kirkelivet i nord. Det er derfor eksplisitt nevnt at senteret har en særlig forpliktelse på nordnorske, samiske og kvenske perspektiv.

§ 2. Styre

Utkastet legger opp til at det er Kirkerådet som oppnevner styret for senteret. Oppnevningen av styret er som sådan et uttrykk for Kirkerådets overordnede stilling. Samtidig er styret representativt sammensatt. Det antas at Kirkerådet normalt vil oppnevne de medlemmer som blir foreslått av de ulike instanser.

Utkastet bygger på sammensetningen som ligger i PTS-forskriften, og følger stort sett sammensetningen av KUNs nåværende styre. Kirkerådets vurdering er at i den nåværende omstillingsfasen er det viktig å videreføre dagens representativitet og ikke minst den kontakt KUN har med akademia.

Sammensetningen av styret reflekterer ulike sider av KUNs profil. Biskopene er representert i kraft av sin tilsynsfunksjon og for å utøve det helhetskirkelige ansvar. Medlemmet fra de to nordligste bispedømmer, samt det samiske medlemmet ivaretar de folkekirkelige brukerinteressene. Medlemmet fra UiT Arktisk universitet representerer academia og er begrunnet med den tette faglige relasjon som er mellom senteret og UiT. KUN er også lokalisert på UiTs campus i Tromsø. Medlemmet fra en av institusjonene som tildeler cand.theol.-grad inntar den rollen som tidligere lå fast hos Teologisk fakultet i kraft av fakultetets tidligere forhold til PTS. Dette medlemmet representerer den teologiske fagkompetansen. Dette medlemmet er også den eneste som representerer en institusjon som ikke er knyttet opp mot Nord-Norge, og vil også i den forstand være et verdifullt tilskudd til styret.

Forslaget foreskriver videre at KUN selv velger et eget medlem av kollegiet til å sitte i styret, samt at det blir valgt et medlem blant studentene. Universitets- og høyskoleloven fastslår at styrer innenfor høyskolesystemet skal bestå av minst 20 % studenter. Selv om KUN ikke er en høyskole, foreslås det likevel at også vararepresentanten for studentene gis møte og talerett, slik at studentrepresentasjonen blir på 20 %. Dersom den valgte studentrepresentanten ikke møter trer vara inn med fulle rettigheter.

Utkastet foreslår også at medlemmene fra de ulike akademiske institusjonene, samt studentrepresentanten, sitter ex officio i den forstand at styrevervet følger tilknytningen til institusjonen. Dersom noen av disse trenger avløsning før perioden er avsluttet vil neste oppnevning skje for en resterende del av fireårsperioden.

Funksjonstid på fire år følger vanlig praksis for Kirkerådets ulike råd og nemnder. I tråd med vanlig praksis i høyskolesystemet foreslås det at studentrepresentantene velges for ett år av gangen.

Utkastet legger opp til at Kirkerådet utpeker leder og nestleder blant de medlemmene som blir oppnevnt. Dette er i tråd med andre styreoppnevninger innenfor kirkerådsstrukturen og understreker tilhørigheten til Kirkerådet.

§ 3. Styrets oppgaver

Styret, som KUNs øverste organ, har vide fullmakter til å lede virksomheten ved senteret. Teksten i utkastet er også for denne paragrafen i stor grad en videreføring av forskriften om PTS. Slik den nå er utformet reflekterer den at KUN langt på vei får en uavhengig og relativt selvstendig stilling i kirkestrukturen. Dette er en fortsettelse av departementets praksis med at PTS har hatt en fri stilling og i praksis fungert som en uavhengig institusjon på mange områder. I dette ligger også fullmakter til å forhandle om mer omfattende samarbeidsavtaler med andre institusjoner.

Styret vedtar selv planer for senteret, som også vil omfatte regler om opptak og eksamen for undervisningstilbud som ikke er poenggivende. Når det gjelder opptak, studieplaner og eksamensreglement for studier som inngår i grunnutdanningen, blir disse fastlagt av de akkrediterte samarbeidspartnerne, på grunnlag av de kvalifikasjonskrav som er vedtatt av Kirkemøtet. For prestene fremkommer kvalifikasjonskravene i *Forskrift om kvalifikasjonskrav for tilsetting av prest* som ble vedtatt av Kirkemøtet 2016 og som er en videreføring av tidligere forskrift fra 1988. For de øvrige tjenestegruppene er kvalifikasjonskravene fastsatt i tjenesteordningene.

Forslaget til regler fastsetter at styret selv tilsetter rektor, i motsetning til nå hvor det er styret ved PTS som har denne oppgaven. Det er begrunnet hovedsakelig i at det er en videreføring av dagens praksis (for PTS) og at også dette understreker KUNs relativt selvstendige stilling.

Forslaget legger videre opp til at Kirkerådet kan pålegge KUN oppgaver utover de som er beskrevet i reglene. Det er en videreføring av dagens forskrift hvor departementet kan pålegge PTS oppgaver.

§ 4. Rektor

Forslaget til regler legger begrensninger for hvem som kan tilsettes som rektor, ved å fastslå at den som tilsettes må være vigslet. Også dette er en videreføring av forskriften om PTS som fastslo at rektor skulle være ordinert prest i Den norske kirke.

Bestemmelsen kan sies å være et uttrykk for at ledelsen av seminaret har vært forventet å ha tidligere praktisk erfaring som prest. Det er her valgt å utvide grunnlaget ved å åpne for at også vigsling til andre tjenestegrupper kvalifiserer. Dette vil være i samsvar med senterets utvidede mandat til å omfatte ulike tjenestegrupper. Det ivaretar også hensynet til at den som tilsettes har bakgrunn fra praktisk tjeneste i kirken. I forslaget er dette avsnittet flyttet fra § 3 i forskriften; om styrets oppgaver.

Som daglig leder av senteret står rektor ansvarlig overfor styret og må rette seg etter de planer, fullmakter og budsjetttrammer styret gir.

Rektor utøver også den faglige ledelsen ved senteret. Rektors skjønn kan påklages til styret.

§ 5. Ikrafttredelse og erstatning av tidligere regler

Det nye regelverket forventes å kunne tre i kraft umiddelbart etter Kirkemøtet 2017. Det vil likevel være en periode fra virksomhetsoverdragelse til de nye reglene kan tre i kraft. I denne perioden antar Kirkerådet at den nåværende forskriften fortsatt vil gjelde, ettersom den ikke er opphevet. De nye reglene opphever heller ikke forskriften – det ligger utenfor Kirkemøtets kompetanse – men vil erstatte den med nytt regelverk.

§ 6. Endringer i reglene

I tråd med vanlig praksis gis Kirkerådet fullmakt til å foreta mindre endringer i reglene som ikke innebærer substansielle forandringer. Kirkerådet vil også vise til at forslag til vedtakspunkt II i denne saken, hvor Kirkerådet ber Kirkemøtet gi Kirkerådet fullmakt til å «utrede alternativer for KUN dersom det viser seg vanskelig for senteret å videreføre sin virksomhet på grunnlag av de vedtatte reglene.»